

พระคาถาบูชาพระพุทธรชินราช

ตั้งนะโม ๓ จบ

กาเยนะ วาจาเยนะ วะ เจตะสา วา

เทวะนะ ลัคเค จักกิวัง สัสสะ

ปัญจะมะ มหาราเชนะ ชินะราชะพุทธรูปัง

คะตัง นะมามิหัง

ประวัติพระพุทธรชินราช

พระพุทธรชินราช เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย มีหน้าตักกว้าง ๕ ศอก ๑ คืบ ๕ นิ้ว สูง ๗ ศอก ๑ คืบ เป็นพระพุทธรูปศิลปะสมัยสุโขทัย ตามพงศาวดารเหนือกล่าวไว้ว่าในปีพุทธศักราช ๑๙๐๐ พระมหาธรรมราชาลิไท หลังจากได้ทรงสร้างวัดพระศรีรัตนมหาธาตุเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระองค์ได้ให้ช่างที่มีฝีมือดีจากเมืองศรีสัชนาลัย เมืองสวรรคโลก เมืองเชียงใหม่และเมืองทริภูมิช่วยกันหล่อพระพุทธรูปขึ้น ๓ องค์คือ พระพุทธรชินราช พระพุทธรชินสีห์ พระศรีศาสดา เพื่อประดิษฐานเป็นพระประธานในพระวิหาร ที่พระองค์ได้จัดสร้างขึ้นแต่การหล่อในคราวนั้นตามพงศาวดารกล่าวว่า เมื่อแกะเทอะหุ่นออกมาทองหล่อแน่นติดเป็นองค์พระบริบูรณ์เพียง ๒ องค์เท่านั้น คือพระพุทธรชินสีห์ และพระศรีศาสดา ส่วนพระพุทธรชินราชนั้นทองหล่อไม่เต็มองค์ เป็นที่อัศจรรย์ยิ่งนักจึงทำการหล่ออีก ๒ ครั้งแต่ก็เป็นเช่นเดิม พญาลิไทจึงทรงตั้งจิตอธิษฐานขอให้เทพยดาจงช่วย دلใจ ให้สร้างพระพุทธรูปสำเร็จตามพระประสงค์ด้วยเถิด และพอถึงวันพฤหัสบดี ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง นพศก จุลศักราช ๓๐๙ ปีมะเส็ง จึงได้ทำพิธีเททองอีกครั้งหนึ่ง ครั้งนี้ปรากฏว่ามีตาปะขาวผู้หนึ่งที่ไม่ใคร่ทราบว่าเป็นมาจากไหน ได้เข้ามาช่วยปั้นหุ่น และเททองด้วยตนเอง เมื่อแกะเทอะหุ่นออกมาเป็นที่ประหลาดใจมาก เพราะทองหล่อแน่นติดเต็มองค์พระ เนื้อทองสัมฤทธิ์สุกสกาสดใส งามหาที่ติมิได้

แต่เดิมพระพุทธรชินราชมิได้มีการลงรักปิดทอง มีหลักฐานการปิดทองครั้งแรกในสมัย สมเด็จพระเอกาทศรถ พ.ศ.๒๑๔๖ สมเด็จพระเอกาทศรถ เสด็จเข้ามานมัสการพระพุทธรชินราช ตรัสให้เอาทองนพคุณเครื่องราชูปโภค ทำเป็นทองปะทาสี แล้วทรงปิดพระพุทธรชินราชด้วยพระองค์เอง เสร็จสมบุรณ์ ก็แต่งการฉลองบูชาสักการะ ๗ วัน ๗ คืน เป็นมโหฬารหนักหนากการปิดทองครั้งที่ ๒ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คราวเสด็จมาเททองหล่อพระพุทธรชินราชจำลอง ดังปรากฏหลักฐานในพระราชหัตถเลขา คราวเสด็จฯ มณฑลฝ่ายเหนือในรัชกาลที่ ๕ ความตอนหนึ่งว่า วันที่ ๑๗ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) วันนี้ ย่ำรุ่ง ๕๒ นาฬิกา ปิดทองพระชินราชฉันได้ปิดทองทั่วทั้งพระพักตร์ ตามอย่างสมเด็จพระเอกาทศรถ ทรงปิดทองพระพุทธรชินราช พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปิดทองพระพุทธรชินสีห์...ส่วนการปิดทองนั้น พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ และกรมช่างปิดต่อไป แล้วสำเร็จในเวลา บ่าย ๒ โมง..

อภินันทนาการจาก

พระเทพรัตนกวี

เจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร

จัดพิมพ์ถวายและถ่ายภาพโดย

นายแพทย์จรัสศักดิ์ เรืองพีระกุล และครอบครัว

อุทิศให้คุณแม่เล็ก แซ่จั่ว

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โทร.๐๒-๒๒๓๓๓๕๑, ๐๒-๒๒๓๓๕๕๔

นิพนพาน์ ประมัญญ์ สุข